

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДОКЛАД
за първо гласуване

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, № 48-254-01-47, внесен от Томислав Пейков Дончев и група народни представители на 02 ноември 2022 г.

На свое редовно заседание, проведено на 9 ноември 2022 г., Комисията по образованието и науката разгледа Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, № 48-254-01-47, внесен от Томислав Пейков Дончев и група народни представители на 02 ноември 2022 г.

На заседанието присъстваха проф. Сапо Пенев – служебен министър на образованието и науката, проф. Димитър Димитров – главен секретар на Съвета на ректорите в Република България, проф. Васил Маринов – заместник-ректор на СУ „Св. Климент Охридски“, доц. Лиляна Вълчева – председател на Национален браншов синдикат „Висше образование и наука“ – КНСБ, Даниел Парушев – председател на Националното представителство на студентските съвети, д-р Щерьо Ножаров от Българска Стопанска Камара и Борислав Петров от Института за компютърни науки, изкуствен интелект и технологии (INSAIT) към СУ „Св. Климент Охридски“.

От името на вносителите законопроектът беше представен от народния представител Красимир Вълчев, който очерта две групи предложения. Първото предложение дава възможност във висшите училища да се обособяват и създават научни институти като самостоятелни юридически лица. Второто предложение дава възможност на учениците - лауреати и медалисти от международни и национални състезания и олимпиади, проведени по време на втория гимназиален етап на обучението им, да бъдат приемани по право във висши училища, извън редовното класиране.

Постъпили са становища от министъра на образованието и науката, от министъра на младежта и спорта, от Съвета на ректорите в Република България и от ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, които подкрепят предложения законопроект.

Законопроектът съответства на изискванията на Закона за нормативните актове, Указа за неговото прилагане и Правилника за организацията и дейността на Народното събрание. В изпълнение на разпоредбата на чл. 73, ал. 10 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание по време на обсъждането на законопроекта за първо гласуване се проведе и публичното му обсъждане, в което участваха представителите на заинтересованите работодателски и граждански сдружения, както и лицата и организациите, представили писмени становища. Основните положения на предлаганите промени беше подкрепена от всички участници в обсъждането, като бяха направени някои предложения за редакционни допълнения.

В дискусиата се включиха народните представители Красимир Вълчев, Николай Денков и Мукадес Налбант.

Народният представител Мукадес Налбант поиска разяснения какви проблеми възникват поради липсата на юридическа правосубектност на институтите във висшите училища.

Народният представител Николай Денков постави въпроса за наличието на контролни механизми, които да гарантират връзката между институт, придобил юридическа самостоятелност и висшето училище, в което той е основно структурно звено.

Представителите на СУ „Св. Климент Охридски“ поясниха, че предлаганият подход в законопроекта съответства на моделите, използвани от водещите световни изследователски университети, като придобиването на юридическа правосубектност ще спомогне за по-бързото решаване на много административни проблеми, които затрудняват взаимодействието на съответните институти с международните партньори по научни, изследователски и развойни програми.

Министърът на образованието и науката подкрепи разглеждания законопроект и посочи, че избраният подход е подходящ, защото запазва академичното взаимодействие, научните резултати на института ще продължават да бъдат неразделна част от научните резултати на висшето училище и спомагат за увеличаването на неговата международна видимост. Той посочи, че е по-добре институтът да бъде юридическо лице във висшето училище, отколкото висшето училище да създава отделно юридическо лице – търговско дружество, което да изпълнява целите и дейностите на института.

По второто предложение в законопроекта министърът на образованието и науката предлага редакционни допълнения за създаване на легални определения на използваните понятия в законопроекта, с цел избягване на неясноти при прилагането му и привеждане на подзаконовите нормативи актове в съответствие със закона.

Народният представител Красимир Вълчев подчерта волята на вносителите да се запази връзката между института, придобил юридическа правосубектност и статута му като основно звено на висшето училище и съответно произтичащите от това права и задължения. Той заяви, че вносителите приемат всички направени предложения, които съответстват на основните пожелания на законопроекта и ще доведат до неговото усъвършенстване.

След проведено гласуване с 12 гласа „за“, 0 гласа „против“ и 4 гласа „въздържал се“ Комисията по образованието и науката предлага на Народното събрание **да приеме** на първо гласуване Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, № 48-254-01-47, внесен от Томислав Пейков Дончев и група народни представители на 02 ноември 2022 г.

Красимир Вълчев

**Председател на
Комисията по образованието и науката**